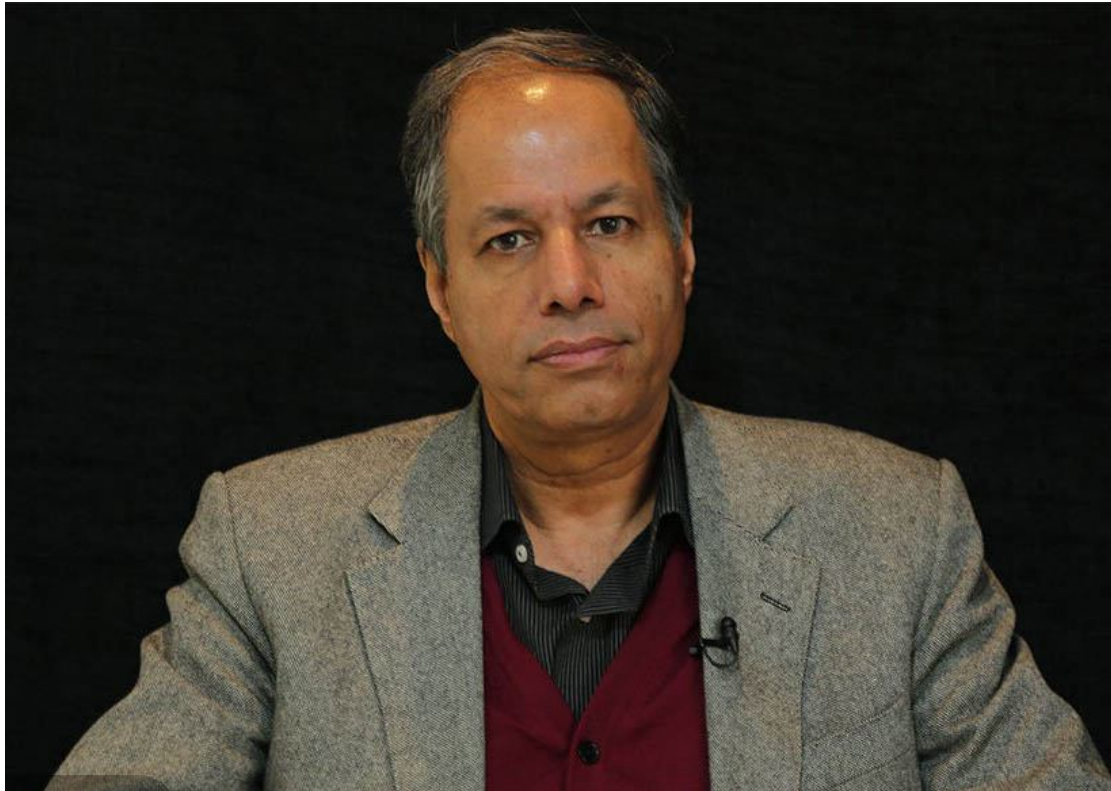

قلادهای بر گردن کره خاکی

۰۷ خرداد ۱۴۰۰ از گروه اقتصاد و توسعه -

برای بازیابی پایداری باید تنوع زیستی را به کره زمین بازگردانیم. این تنها راه حل است. باید قلاده را از گردن جهان باز کرده و اجازه دهیم که دوباره به حالت وحشی خود برگردد. هنوز وقت داریم و میتوانیم در طول یک قرن سیارهمان را از خطر انقراض نجات دهیم...

دکتر هاشم اورعی - استاد دانشگاه صنعتی شریف

دانشمندان براین عقیده‌اند که حیات بر روی کره زمین قدمت چهار میلیارد ساله دارد و در این دوران کره خاک‌مان بیخ بار در معرض خطر انقراض قرار گرفته است. آخرین بار نسل ۷۵٪ گونه‌های زنده از جمله دایناسورها منقرض شد، در این نقطه از تاریخ شرایط بر روی کره زمین دگرگون شده و ۶۵ میلیون سال طول کشید تا سیاره ما اکوسیستم را برای زندگی بشر مهیا کند. در این آخر کار یعنی در ۱۰ هزار سال اخیر کره زمین یکی از پایدارترین دوران را در تاریخ جهان رقم زده است. دورانی که حداکثر تغییرات دما به یک درجه سانتیگراد محدود بوده، تنوع زیستی حفظ شده، اکوسیستم پایدار مانده و جهان هستی با آهنگی مورون به حیات خود ادامه داده است. در ۱۰ هزار سال اخیر، کره خاکی بهشت موعود بوده و بشر آموخت که با استفاده از فصل‌های مشخص بتواند محصول به عمل آورد و بین ترتیب کشاورزی شکل گرفت. از این پس توسعه بشر مرهون حمایت مادرانه کره خاکی بوده هست.

حال ببینیم در قرن اخیر با مادر زمین چه کرده‌ایم؟ در سال ۱۹۲۷ میلادی یعنی حدود ۸۰ سال پیش، جمعیت جهان ۲/۲ میلیارد نفر، میزان کربن در هوا ۲۸۰ ppm و ۶۶٪ کره زمین دست نخورده بود، بعد از جنگ جهانی دوم، با پیشرفت فناوری زندگی راحت شد و همه چیز بر وفق بود؛ اما کسی نمی‌دانست بیخ خطرناکی در جاده حیات بشر بر روی کره خاکی در پیش است. تا سال ۱۹۷۸ میلادی، جمعیت ۲/۴ میلیارد نفر و میزان کربن در هوا به ۳۳۵ ppm افزایش و سطح دست نخورده به ۵۵٪ کاهش یافت. بدین ترتیب ششمین و شاید آخرین مواجهه سیارهمان با خطر انقراض به دستمان توانمند بشر رقم خورد. باید این واقعیت را قبول کنیم که در حال کشیدن آخرین قطره‌های شیره جان کره زمین هستیم و چنانچه در این مسیر ادامه دهیم چیزی جز انقراض حاصل کار نخواهد بود.

مگر چه کرده‌ایم؟ جنگل‌ها بخش مهمی از کره زمین هستند و نیمی از گونه‌های جاندار در آن زندگی میکنند؛ تاکنون ۲ هزار میلیارد درخت را از جنگل بریده و امروز هم در ادامه جنگل‌زدایی، سالیانه ۱۵ میلیارد درخت قطع می‌شود. در آخرین فصل این تخریب وحشیانه تعداد گونه‌های حیوانات در جنگل به شدت کاهش یافته و بسیاری در معرض خطر انقراض قرار گرفته‌اند. در اقیانوس‌ها هم بهتر عمل نکرده‌ایم. از دهه ۵۰ میلادی با گسترش ماهگیری ۹۰٪ ماهی‌های بزرگ صید شده و ۳۰٪ هم گونه‌های ماهی در معرض خطر انقراض قرار گرفته‌اند و بدین ترتیب چراغ حیات در اقیانوس‌ها و دریاها رو به خاموشی است. یخ‌های قطبی در تابستان طی ۴۰ سال ۴۰٪ کاهش یافته است که خبر از بحران مجدد، در بخش کشاورزی و غذا نیز عملکرد بهتری نداشته‌ایم. به این آمار نگران‌دهنده توجه کنید؛ وزن ما انسانها بیش از یکسوم وزن همه پستانداران جهان است و ۶۰٪ دیگر هم پستاندارانی هستند که ما برای خوردن و استفاده‌های دیگر پرورش می‌دهیم. مابقی یعنی از موش تا نهنگ تنها ۴٪ را تشکیل می‌دهند! از دهه ۵۰ تاکنون جمعیت حیوانات وحشی جهان به کمتر از نصف کاهش یافته است. توجه کنیم که چگونه ما انسانها بی محابا جهان را به زیر بوغ استثمار خود کشیده و آن را به زیستگاهی تبدیل کرده‌ایم که توسط انسان و برای انسان اداره شده و جایی برای میلیون‌ها گونه دیگر که سهمی از این کره خاکی دارند باقی نگذاشته است. ما انسانها باید به گناه خود اعتراف کنیم که جهان وحشی را اهلی کرده‌ایم. بر گردن آن قلاده‌ای انداخته و به دنبال خود به نابودی و انقراض میکشیم.

درحال حاضر جمعیت جهان ۸/۷ میلیارد نفر، کربن موجود در اتمسفر ۴۱۵ ppm و بخش دست نخورده آن فقط ۲۵٪ است. در صورت ادامه این روند تخریبی، علم امروز پیش‌بینی میکند که در دهه ۳۰ میلادی بیشتر جنگل‌های جهان و همراه با آن بیشتر گونه‌های جانداران از بین خواهد رفت. یخ‌های قطبی در تابستان آب شده و بدون کلاه یخی انرژی تابشی خورشید کمتر منعکس شده و سرعت گرم شدن کره زمین افزایش می‌یابد. در دهه ۵۰، با افزایش دما و میزان اسید آب اقیانوس‌ها بخش قابل توجهی از ماهیها از بین خواهد رفت و در دهه ۸۰ شاهد کاهش شدید مواد مغذی در خاک و در پی آن کاهش محصولات کشاورزی خواهیم بود. در پایان قرن جاری دمای کره زمین ۴ درجه سانتیگراد افزایش یافته و با سرعت تمام به سوی ششمین خطر انقراض در حرکت خواهد بود. بله دوستان، فروپاشی تمدن بشری در افق نمایان است و به‌زودی حیر خواهد شد.

اما چه باید کرد؟ برای بازیابی پایداری باید تنوع زیستی را به کره زمین بازگردانیم. این تنها راه حل است. باید قلاده را از گردن جهان باز کرده و اجازه دهیم که دوباره به حالت وحشی خود برگردد. هنوز وقت داریم و میتوانیم در طول یک قرن سیارهمان را از خطر انقراض نجات دهیم. جهان هستی در واقع با انرژی خورشید کار میکند و گیاهان هر روز ۳ تریلیون کیلووات ساعت از خورشید انرژی می‌گیرند. باید انرژی تجدیدپذیر را تنها منبع انرژی قرارداده و سوخت‌های فسیلی را کنار بگذاریم. جنگل‌ها بهترین ابزار برای جذب کربن از هوا بوده و موجب تقویت تنوع زیستی میشوند. جنگل‌زدایی باید در سراسر جهان متوقف شود. در بخش کشاورزی باید سطح زیرکشت را به شدت کاهش داده و سهم طبیعت و حیات وحش را پس دهیم. بهترین و سریع‌ترین راه آن است که ما جهانیان رژیم غذایی خود را به گیاه‌خواری تغییر دهیم. جهان زمین کافی برای تامین گوشت میلیاردها نفر را ندارد!

و مهجرت از همه آن که به این باور برسیم که طبیعت بار دیرین ماست. اگر از او حمایت کنیم او هم مادرانه حامی ما خواهد بود. یاد بگیریم که به صورت مسالمت‌آمیز همراه با طبیعت زندگی کنیم و نه درمقابل آن. باور داشته باشیم که مساله نه حفاظت از کره زمین بلکه از خودمان است. بشر میتواند در مسیر توسعه و پیشرفت ادامه دهد و به عنوان یک گونه در تعادل و تعامل با اکوسیستم ادامه حیات دهد. هنوز شانس آن را داریم که از جهان زیبایی که به ارث به ما رسیده محافظت کنیم.

(Visited 1 times, 1 visits today)

لینک کوتاه مطلب : <https://jahaneghtesad.com/?p=142928>

گروه اقتصاد و توسعه